

Södertörns högskolas modell för utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning 2023–2028

Bakgrund

Av högskolelagen framgår att alla lärosäten har ansvar för att dess utbildning och forskning håller hög kvalitet, vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, samt bedrivs med nära samband mellan forskning och utbildning. Enligt lagen ska även samverkan med det omgivande samhället integreras i forskning och utbildning.

Södertörns högskolas kvalitetssystem och modell för utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning utgår ifrån högskolelagen (1992:1434, HL) 1 kap. § 2–4 och högskoleförordningen (1993:100, HF), främst bilaga 2 examensordningen. De förhåller sig även till *Standarder och principer för kvalitetssäkring av högre utbildning inom Europa (ESG)*¹, *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning* som tagits fram av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), Universitetskanslersämbetets (UKÄ) nationella kvalitetssäkringssystem samt *Europeiska stadgan för forskare* och *Riktlinjer för rekrytering av forskare*². Utöver det tillkommer även högskolans Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.

Vid Södertörns högskola är rektor ytterst ansvarig för högskolans kvalitetssystem, inklusive kontinuerlig utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning. Rektor har delegerat ansvar för det senare till Fakultetsnämnden. I detta dokument beskrivs Fakultetsnämndens, och således högskolans, modell för utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning för perioden 2023–2028³. Mer specifika instruktioner för varje del beskrivs i separata dokument.

Grundläggande principer

Modellen för utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning bygger på ett antal grundläggande principer. Dessa principer beskrivs nedan.

Högskolans kvalitetsarbete ska bedrivas systematiskt. Det ska innehålla både granskande och utvecklande delar och ska genom att vara framåtsyftande leda till kontinuerlig förbättring och utveckling av utbildning och forskning. Det ska främja gemensamt lärande och öka kvalitetsmedvetenheten hos medarbetare och studenter.

¹ Framtaget av The European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)

² Enligt Södertörns högskolas ansökan till den Europeiska kommissionen om HRS4R (dnr 1762-3.2.2-2018)

³ Omfattar ej uppdragsutbildning

Kommunikation, publicering och spridning av sådant som rör utvärdering och uppföljning ska ske utifrån högskolans kommunikationspolicy om bland annat målgruppsanpassning och val av kanal. Resultat från utvärderingar och uppföljningar ska publiceras och spridas till berörda samt lämnas till högskolans ledning som underlag för högskolans styrning och verksamhetsplanering. Spridning av resultat säkerställer också att kvalitetssystemet är transparent och bidrar till gemensamt lärande.

Högskolans utvärderingar ska vara sammanhållna, så att en ämnesmiljö (här inkluderas även centrumbildningar) utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskarutbildning samt forskning utvärderas som en helhet.

Utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning ska ske både genom granskning av ämnesmiljöns resultat och verksamheter med externa ämnessakkunniga, och genom interna kvalitetsdialoger med fokus på både kontinuerligt kvalitetsarbete och särskilda satsningar gjorda utifrån behov i verksamheten.

Vid sidan av de externa granskningarna ska löpande uppföljning av verksamheten ske genom Fakultetsnämndens student- och doktorandenkäter, alumnanalys och regelbundna programrapporter.

Utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning

Modellen för utvärdering och uppföljning av utbildning och forskning består av följande aktiviteter:

- A) Utvärdering av utbildning och forskning med externa sakkunniga
- B) Programrapporter
- C) Kvalitetsdialoger
- D) Högskoleövergripande enkäter (student-, doktorand-), alumnanalys.

Se även *Kvantitativ verksamhetsuppföljning* i rutan på sidan 4.

A) Utvärdering av utbildning och forskning av externa sakkunniga

Utvärdering av utbildning och forskning genomförs vart sjätte år och utförs av externa ämnessakkunniga. Utvärderingen utgår från ämnen som helhet och såväl forskning som utbildning på alla nivåer utvärderas samtidigt. Utvärderingen granskar utbildningarnas vetenskapliga innehåll och ämnesmässiga relevans i relation till nationella lärandemål, samhällets föränderliga behov och den senaste forskningen på området, liksom vad forskningen resulterat i, och dess verksamheter, sett ur ett nationellt och internationellt ämnesperspektiv.

De externa sakkunniga tillställs underlag för utvärderingen. I underlaget ingår bland annat allmän studieplan för forskarutbildning, kursplaner och litteraturlistor för huvudområde (eller motsvarande), ett urval av självständiga arbeten, samt en självvärdering, publikationslista, lista över externfinansierad forskning. I självvärderingen beskriver och reflekterar ämnesmiljön över hela sin verksamhet; utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskarutbildning, forskning, liksom hur dessa delar av verksamheten hänger samman. De externa sakkunniga baserar även sitt yttrande på intervjuer med ämnes-, doktorand- och studentrepresentanter.

Yttrande från externa sakkunniga och Fakultetsnämndens slutliga omdöme

Den externa bedömargruppen skriver ett yttrande med styrkor och utvecklingsområden där den ger de fyra delarna 1) utbildning på grundnivå, 2) utbildning på avancerad nivå, 3)

forskarutbildning respektive 4) forskning, varsin separat bedömning: *Hög kvalitet eller Inte tillfredsställande kvalitet.*

Om någon del av verksamheten i en ämnesmiljö bedöms hålla *Inte tillfredsställande kvalitet* ska sakkunniga uppmanas att ge förslag på förbättringar/åtgärder för denna del.

Yttrandet delas med ämnesmiljön för att ge möjlighet att påpeka eventuella sakfel. Därefter skickas yttrandet till Fakultetsnämnden som fastställer det slutliga omdömet.

Uppföljande samtal och åtgärdsrapport

Efter fastställt omdöme bjuder Fakultetsnämnden in till ett uppföljande samtal där fakultetsnämnd, ämnessamordnare, avdelningsföreståndare samt prefekt diskuterar styrkor och utvecklingsområden som framgår av det fastställda omdömet.

Om kvaliteten i delar av verksamheten inte bedöms som tillfredsställande ska ämnesmiljön lämna in en skriftlig åtgärdsrapport till fakultetsnämnd, institutionsnämnd och prefekt ett år efter fastställt omdöme. Ämnessamordnare, avdelningsföreståndare, styrgrupp och prefekt bär ansvaret för att de delar av verksamheten som inte fungerar tillfredsställande åtgärdas. Om en miljö uppvisar omfattande brister har Fakultetsnämnden som rutin att ta dessa vidare till rektor för vidare hantering.

Miljöer där alla verksamhetens delar fått omdömet *Hög kvalitet* ska inte skicka in någon åtgärdsrapport.

B) Programrapporter

Programråd, under ledning av programsamordnare, sammanställer vart tredje år en kort skriftlig rapport som bland annat utgår från den årliga kvantitativa verksamhetsuppföljningen som tillställs institutionerna. Rapporten ska redogöra för utmaningar, pågående och planerat kvalitetsarbete, genomförda eller planerade förändringar av programmet. Rapporten ska fungera som ett underlag för programrådets kvalitetshöjande arbete med programmet, liksom för institutionsnämnders och avdelningsföreståndares uppföljning av programmets kvalitet. Om institutionsnämnd eller avdelningsföreståndare bedömer att det finns allvarliga brister i ett utbildningsprogram är denne skyldig att be Fakultetsnämnden om en särskild granskning av programmet. Fakultetsnämnden tillser då, om den anser att behov föreligger, att en granskningsprocess med utsedda bedömare genomförs.

C) Kvalitetsdialoger

Mellan de externa utvärderingarna bjuder Fakultetsnämnden in ämneskollegium till en kvalitetsdialog som följer upp det pågående kvalitetsarbetet med utbildning och forskning. Kvalitetsdialogerna äger rum vart sjätte år och involverar även studentrepresentanter, prefekt och högskoleledning. Kvalitetsdialogerna leds av Fakultetsnämnden och följer utifrån föregående extern utvärdering upp aktuella verksamhetsmått, programrapporter och pågående kvalitetsprocesser. Dialogerna fokuserar både kontinuerligt kvalitetsarbete och särskilda satsningar gjorda utifrån behov i verksamheten.

D) Högskoleövergripande enkäter och alumnanalys

Vart tredje år genomförs en enkätstudie av högskolans studenter som syftar till att undersöka hur nöjda studenterna är med sina utbildningar och med högskolan som helhet. Studien kompletteras vid behov med kvalitativ uppföljning, till exempel intervjuer med studenter.

Vart tredje år genomförs en enkätstudie av högskolans doktorander som syftar till att undersöka hur nöjda doktoranderna är med sina utbildningar och med högskolan som helhet. Studien kompletteras vid behov med kvalitativ uppföljning, till exempel intervjuer med doktorander.

Vart tredje år genomförs en analys av högskolans alumner.

Kvantitativ verksamhetsuppföljning

Högskoleledningen genomför årligen en kvantitativ verksamhetsuppföljning. Denna uppföljning omfattar ett antal mått på verksamheten, som till exempel söktryck, genomströmning och prestationsgrad, andel forskning och undervisning i olika ämnesgrupper, extern forskningsfinansiering, studentmobilitet med mera. Verksamhetsmått förmedlas till ämnesmiljöerna och möjliggör analys över tid av verksamhetens utveckling. Den kvantitativa verksamhetsuppföljningen görs inte av Fakultetsnämnden, men utgör inte desto mindre ett viktigt underlag i C) Kvalitetsdialoger.

Kommunikation, publicering och spridning

För att det ska bli tydligt vad som avses, utan att för den skull bli alltför detaljerat, hänvisas det till de olika delarna i modellen (A–D). Vid behov kommer mer detaljerad information att meddelas internt.

Publicering

sh.se

Övergripande information om utvärdering och uppföljning publiceras av Fakultetsnämnden.

Resultat av och vidtagna åtgärder utifrån utvärderingar och uppföljningar (A, D) publiceras av Fakultetsnämnden.

Resultat av externa utvärderingar och granskningar publiceras av Fakultetsnämnden.

Medarbetarwebben

Dokument som mallar, tidsplaner, processbeskrivningar, instruktioner och liknande publiceras av Fakultetsnämnden.

Programrapporter (B) för respektive program publiceras av institution.

Lärplattform

Programrapporter (B) för respektive program publiceras av institution. Rapporterna ska vara tillgängliga för studenter.

Spridning

E-post

Övergripande information om utvärdering och uppföljning skickas av Fakultetsnämnden till institutionsledning⁴, högskolans ledning⁵ samt till studentkåren.

Utvärderings- och uppföljningsresultat (A, D) skickas av Fakultetsnämnden till berörd institution för åtgärd och vidare spridning, högskolans ledning och studentkåren.

Ämnesmiljön sprider vidare information om utvärderingsresultat och vidtagna åtgärder utifrån utvärderingar och uppföljningar (A–D) till avnämare och andra interna och externa intressenter. Eventuell åtgärdsrapport (A) skickas även till Fakultetsnämnden, högskolans ledning, institutionsledning och studentkår.

Material (som mallar, processbeskrivning o.d.) och underlag som används av ämnesmiljöerna vid utvärdering samt kvalitetsdialogerna skickas av Fakultetsnämnden till berörd ämnesansvarig inför utvärdering respektive dialog.

Anteckningar utifrån kvalitetsdialoger (avstämda mellan ämnesmiljö och Fakultetsnämnden) skickas av Fakultetsnämnden till institutionsledning, högskolans ledning och studentkåren.

Information, material och underlag kan skickas även till andra och kan även spridas på andra sätt utöver e-post.

Övrigt

Delar av resultat och vidtagna åtgärder (A, B) är del av underlag inför kvalitetsdialog mellan Fakultetsnämnden och ämnesmiljöer.

Fakultetsnämnden kommunicerar med högskolans ledning i de fall allvarliga brister identifierats (A–D).

Fakultetsnämnden har sammanfattande diskussion med högskolans ledning vid årlig återkopplingsdialog.

⁴ Institutionsledning: prefekt och institutionsnämnd

⁵ Högscoleledning: rektorat och förvaltningschef